

Framtidens arbetsmarknad

[SOM-rapport nr 2024:15]

Innehållsförteckning

Introduktion.....	1
Tabell 2a Inställning till om den tekniska utvecklingen leder till att fler jobb skapas i Sverige, 2023	3
Tabell 2b Inställning till om den tekniska utvecklingen leder till att fler jobb skapas i Sverige, 2023	4
Tabell 3a Inställning till om distansarbete gör det svårare eller lättare att upprätthålla en gräns mellan arbete och fritid, 2023	5
Tabell 3b Inställning till om distansarbete gör det svårare eller lättare att upprätthålla en gräns mellan arbete och fritid, 2023	6
Tabell 4a Oro för: <i>Ökad stress i arbetslivet, 2023</i>	7
Tabell 4b Oro för: <i>Ökad stress i arbetslivet, 2023</i>	8
Tabell 5a Oro för: <i>Osäkra anställningsvillkor, 2023</i>	9
Tabell 5b Oro för: <i>Osäkra anställningsvillkor, 2023</i>	10
Tabell 6a Oro för: <i>Digital övervakning, 2023</i>	11
Tabell 6b Oro för: <i>Digital övervakning, 2023</i>	12
Figur 2 Andel oroadade över tid, 2016–2023	13

Introduktion

SOM-undersökningarna genomförs varje år sedan 1986 av SOM-institutet vid Göteborgs universitet. Syftet med undersökningarna är att kartlägga svensk opinion och belysa hur svenska folkets vanor och attityder förändras över tid. SOM-institutet är en centrumbildning vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs universitet och har sin bakgrund i ett långvarigt samarbete mellan de två grundarinstitutionerna Statsvetenskapliga institutionen och Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG). Sedan 2017 är SOM-institutet även inrättat som en fakultetsgemensam forskningsinfrastruktur vid samhällsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet. Den nationella SOM-undersökningen genomförs i samverkan med forskare från olika discipliner, främst inom samhällsvetenskap.

SOM-undersökningens rapportserie står för en betydande del av resultatredovisningen av SOM-undersökningarna. Resultat publiceras även i form av presentationer och fördjupade analyser i de återkommande forskarantologierna. Alla publikationer finns tillgängliga för nedladdning på SOM-institutets webbsida www.gu.se/som-insitutet. En utförlig metodokumentation från den nationella SOM-undersökningen 2023 finns tillgänglig på hemsidan¹.

Den nationella SOM-undersökningen 2023

Fältarbetet för den nationella SOM-undersökningen följer i huvudsak samma upplägg från år till år. Undersökningen 2023 använde en undersökningsdesign som kallas blandad datainsamling (*mixed mode*) vilket innebar att data primärt samlades in via postenkäter, men respondenterna gavs även möjlighet att fylla i enkäten på internet.

Undersökningen skickades ut till ett sannolikhetsurval av den svenska befolkningen. Urvalsramen innefattade alla svenska och utländska medborgare som har sin primära adress i Sverige och som är mellan 16 och 90 år. År 2023 ingick 26 250 personer i det totala urvalet. Den totala urvalsstorleken delades in i sju jämnstora grupper till vilka olika editioner av SOM-undersökningen 2023 skickades. Samtliga formulär innehöll 12 sidor med frågor varav ett antal sidor är fyllda med projektspecifika frågor vilka varierar mellan formulären.

Svaren samlades in mellan den 18 september och 30 december 2023. En stor andel av svaren inkom tidigt och 30 dagar in i fältarbetet hade närmare 70 procent av de slutgiltiga svaren kommit in. Under fältperioden genomfördes en serie påminnelser via post och SMS.

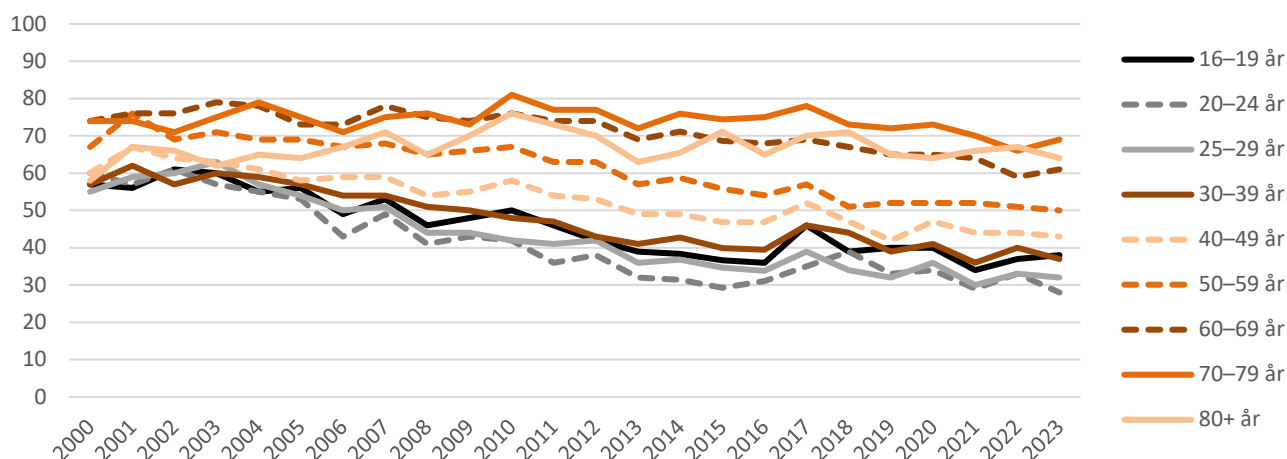
Svarsfrekvens och representativitet

Av det ursprungliga urvalet på totalt 26 250 personer var det 12 175 personer som besvarade och skickade in formuläret vilket motsvarar en nettosvarsfrekvens på 48 procent².

Vilka som svarar och vilka som inte svarar på en frågeundersökning har betydelse för tolkningen av undersökningens resultat. Om en viss grupp är underrepresenterad och samma grupps svar tenderar att skilja sig från övrigas blir studiens resultat mindre giltiga för populationen som helhet. Trots att knappt hälften av respondenterna inte svarar på enkäten är den demografiska representativiteten i svarsgruppen god i de flesta avseenden. I figur 1 görs det däremot tydligt att en lägre andel i de yngre åldersgrupperna svarar på den nationella SOM-undersökningen. Sedan 2017 får respondenterna en belöning i form av skraplott eller värdecheck efter inskickat svar. Tidigare forskning, samt experiment på SOM-institutet, visar att detta ger en positiv effekt på svarsfrekvensen och förbättrar de yngre åldersgruppernas representativitet.

¹ <https://www.gu.se/som-institutet/som-undersokningarna/metod-0>

² I nettosvarsfrekvensen har det så kallade naturliga bortfallet definierats bort. Till det naturliga bortfallet förs personer som är fysiskt eller mentalt oförmögna att svara på enkäten, personer som är avlidna, bortresta under större delen av fältperioden, emigrerade, har språksvårigheter eller inte alls talar svenska. Sammanlagt 1 075 personer, motsvarande 4,1 procent, har räknats bort som naturligt bortfall.

Figur 1 Svarefrekvens i olika åldersgrupper 2000–2023 (procent)

Kommentar: I den yngsta åldersgruppen ingick 15-åringar t o m 2008. I den äldsta åldersgruppen ingick 80–85 åringar t o m 2021. Från 2022 ingår 80–90 åringar i den äldsta åldersgruppen.

Träffsäkerheten i attitydfrågor om politiska förslag och bedömningar av ekonomin är hög trots variationen i svarefrekvens mellan olika åldersgrupper. Frågor där det existerar större generationsskillnader, exempelvis nyhetskonsumtion, påverkas däremot något mer av att delar av befolkningen har en lägre representation i svarsunderlaget³.

Procentskattningar och felmarginaler

SOM-undersökningarna bygger på ett slumpmässigt urval av den svenska befolkningen. Resultat från sådana urvalsundersökningar är alltid förknippade med en osäkerhet som kan uttryckas i form av en felmarginal. Med hjälp av en felmarginal går det att beräkna ett konfidensintervall kring till exempel en procentskattning. Vi kan förvänta oss att procenttalet för hela populationen befinner sig inom konfidensintervallet i 95 fall av 100 i en tänkt situation med många upprepade mätningar. Att vara medveten om felmarginalen gör att vi lättare undviker att dra slutsatser om förändringar eller gruppskillnader som enbart beror på slumpen. Tabellen nedan ger några exempel på hur stor felmarginalen är vid olika gruppstorlekar och procentskattningar.

Tabell 1 Lathund för procentskattningar vid olika gruppstorlekar (felmarginaler och procentenheter)

Skattning	100	200	400	800	1 000	2 000
50 procent	±9,8	±6,9	±4,9	±3,5	±3,1	±2,2
30 procent	±9,0	±6,4	±4,5	±3,2	±2,8	±2,0
10 procent	±5,9	±4,2	±2,9	±2,1	±1,9	±1,3
6 procent	±4,7	±3,3	±2,3	±1,6	±1,5	±1,0
2 procent	±2,7	±1,9	±1,4	±1,0	±0,9	±0,6

SOM-institutet har i samverkan med Futurion undersökt framtidens arbetsmarknad. Frågorna om framtidens arbetsmarknad ställdes i formulär 4. Rapporten är framtagen av biträdande undersökningsledare Cornelia Andersson. Vid frågor, kontakta SOM-institutet på info@som.gu.se eller 031 786 3300.

³ Elias Markstedt (2014) Representativitet och viktning. SOM-rapport 2014:20, SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Tabell 2a Inställning till om den tekniska utvecklingen leder till att fler jobb skapas i Sverige, 2023 (procent)

		Helt felaktigt påstående				Helt riktigt påstående		Summa procent	Antal svarande
		1	2	3	4	5			
<i>Samtliga</i>		5	12	41	29	13	100	1 628	
<i>Kön</i>	Kvinna	5	13	48	23	11	100	845	
	Man	4	11	34	36	15	100	770	
<i>Ålder</i>	16–29 år	5	17	37	31	10	100	174	
	30–49 år	2	13	42	30	13	100	453	
	50–64 år	7	12	45	27	9	100	415	
	65–90 år	5	10	39	29	17	100	586	
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	5	18	42	27	8	100	91	
	30–49 år	3	15	47	24	11	100	233	
	50–64 år	8	13	53	19	7	100	215	
	65–90 år	5	11	44	25	15	100	306	
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	5	16	30	36	13	100	80	
	30–49 år	2	11	36	37	14	100	215	
	50–64 år	5	12	36	35	12	100	199	
	65–90 år	4	8	34	35	19	100	276	
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	4	15	39	30	12	100	209	
	Mindre tätort	7	12	48	22	11	100	284	
	Stad/större tätort	4	11	41	31	13	100	783	
	Sthlm/Gbg/Malmö	3	11	36	34	16	100	321	
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	7	19	40	21	13	100	91	
	Mindre tätort	9	13	56	14	8	100	153	
	Stad/större tätort	5	12	46	26	11	100	418	
	Sthlm/Gbg/Malmö	3	12	45	28	12	100	170	
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	3	13	36	37	11	100	118	
	Mindre tätort	4	12	39	32	13	100	128	
	Stad/större tätort	4	10	36	36	14	100	363	
	Sthlm/Gbg/Malmö	4	9	27	39	21	100	147	

Kommentar: Frågan lyder: 'Vilken är din uppfattning om följande påståenden? Den tekniska utvecklingen innebär att det skapas många nya jobb i Sverige.' Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Tabell 2b Inställning till om den tekniska utvecklingen leder till att fler jobb skapas i Sverige, 2023 (procent)

		Helt felaktigt påstående				Helt riktigt påstående	Summa procent	Antal svarande
		1	2	3	4	5		
<i>Samtliga</i>		5	12	41	29	13	100	1 628
<i>Utbildning¹</i>	Låg	7	11	36	26	20	100	233
	Medellåg	5	12	45	29	9	100	385
	Medelhög	5	14	39	32	10	100	368
	Hög	3	12	41	29	15	100	606
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	4	11	41	31	13	100	891
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	4	8	37	38	13	100	90
	Arbetare	6	14	42	26	12	100	506
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	7	14	42	25	12	100	319
	301 000–800 000	4	13	44	27	12	100	714
	Mer än 800 000	3	10	35	36	16	100	463
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	3	12	43	31	11	100	780
	Arbetslös	9	17	37	24	13	100	54
	Ålders-/avtalspensionär	5	10	39	29	17	100	549
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(15)	(11)	(48)	(22)	(4)	100	27
	Studerande	5	16	39	25	15	100	96
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	5	12	42	28	13	100	576
	Varken eller	5	13	41	29	12	100	455
	Något-/klart till höger	3	12	40	31	14	100	570
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	9	16	39	22	14	100	221
	TCO	3	14	41	33	9	100	255
	SACO	4	12	41	30	13	100	252
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	4	12	42	30	12	100	1 290
	Tidsbegränsad anställning	6	20	40	21	13	100	110

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 2a. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ²Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Tabell 3a Inställning till om distansarbete gör det svårare eller lättare att upprätthålla en gräns mellan arbete och fritid, 2023 (procent)

		Mycket svårare	Något svårare	Varken svårare eller lättare	Något lättare	Mycket lättare	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		11	39	36	9	5	100	1 647
<i>Kön</i>	Kvinna	11	37	37	10	5	100	857
	Man	12	40	35	8	5	100	775
<i>Ålder</i>	16–29 år	17	44	28	6	5	100	176
	30–49 år	13	32	36	9	10	100	462
	50–64 år	11	38	36	10	5	100	425
	65–90 år	8	43	38	9	2	100	584
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	20	44	25	8	3	100	93
	30–49 år	14	30	34	11	11	100	235
	50–64 år	9	37	37	13	4	100	224
	65–90 år	8	39	43	8	2	100	305
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	11	48	31	4	6	100	80
	30–49 år	13	32	38	8	9	100	221
	50–64 år	14	39	33	8	6	100	200
	65–90 år	9	46	34	10	1	100	274
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	10	39	37	8	6	100	215
	Mindre tätort	15	38	35	8	4	100	290
	Stad/större tätort	10	38	37	10	5	100	785
	Sthlm/Gbg/Malmö	13	40	34	9	4	100	325
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	9	34	42	10	5	100	96
	Mindre tätort	14	38	38	7	3	100	156
	Stad/större tätort	10	37	37	11	5	100	420
	Sthlm/Gbg/Malmö	13	38	33	10	6	100	173
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	10	44	34	6	6	100	119
	Mindre tätort	16	39	32	8	5	100	131
	Stad/större tätort	10	38	37	9	6	100	363
	Sthlm/Gbg/Malmö	13	43	34	7	3	100	147

Kommentar: Frågan lyder: 'Anser du att distansarbete gör det svårare eller lättare att upprätthålla gränsen mellan arbete och fritid?' Procentbasen utgörs av de som besvarat frågan.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Tabell 3b Inställning till om distansarbete gör det svårare eller lättare att upprätthålla en gräns mellan arbete och fritid, 2023 (procent)

		Mycket svårare	Något svårare	Varken svårare eller lättare	Något lättare	Mycket lättare	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		11	39	36	9	5	100	1 647
<i>Utbildning¹</i>	Låg	14	30	44	9	3	100	238
	Medellåg	11	40	34	9	6	100	389
	Medelhög	10	40	36	9	5	100	371
	Hög	12	40	34	9	5	100	610
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	10	40	35	9	6	100	899
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	8	46	34	10	2	100	91
	Arbetare	12	36	38	9	5	100	508
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	13	36	39	9	3	100	328
	301 000–800 000	11	40	36	10	3	100	721
	Mer än 800 000	12	38	33	8	9	100	465
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	12	36	35	10	7	100	794
	Arbetslös	13	31	44	6	6	100	54
	Ålders-/avtalspensionär	9	43	38	9	1	100	548
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(14)	(24)	(52)	(7)	(3)	100	29
	Studerande	30	34	29	4	3	100	95
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	13	42	33	7	5	100	587
	Varken eller	8	36	43	8	5	100	459
	Något-/klart till höger	12	38	34	11	5	100	569
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	11	37	40	7	5	100	224
	TCO	10	38	31	13	8	100	256
	SACO	14	39	34	7	6	100	254
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	11	39	36	9	5	100	1 303
	Tidsbegränsad anställning	15	36	34	11	4	100	115

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 3a. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³ I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Tabell 4a Oro för: Ökad stress i arbetslivet, 2023 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		26	40	28	6	100	1 642
<i>Kön</i>	Kvinna	31	41	23	5	100	857
	Man	19	38	35	8	100	772
<i>Ålder</i>	16–29 år	25	35	35	5	100	172
	30–49 år	29	36	30	5	100	463
	50–64 år	28	40	26	6	100	424
	65–90 år	22	43	27	8	100	583
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	35	33	28	4	100	90
	30–49 år	34	40	23	3	100	240
	50–64 år	31	42	23	4	100	224
	65–90 år	29	44	21	6	100	303
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	14	39	42	5	100	79
	30–49 år	23	33	38	6	100	218
	50–64 år	24	38	30	8	100	199
	65–90 år	15	41	33	11	100	276
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	25	39	30	6	100	214
	Mindre tätort	29	37	26	8	100	290
	Stad/större tätort	26	40	29	5	100	782
	Sthlm/Gbg/Malmö	23	41	29	7	100	322
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	33	37	26	4	100	95
	Mindre tätort	37	41	17	5	100	155
	Stad/större tätort	32	40	25	3	100	420
	Sthlm/Gbg/Malmö	27	43	23	7	100	172
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	18	40	34	8	100	119
	Mindre tätort	20	33	36	11	100	132
	Stad/större tätort	19	39	34	8	100	360
	Sthlm/Gbg/Malmö	19	38	35	8	100	145

Kommentar: Frågan lyder: 'Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden? Ökad stress i arbetslivet'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Tabell 4b Oro för: Ökad stress i arbetslivet, 2023 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		26	40	28	6	100	1 642
<i>Utbildning¹</i>	Låg	26	41	28	5	100	236
	Medellåg	23	42	29	6	100	388
	Medelhög	28	39	28	5	100	371
	Hög	26	38	29	7	100	612
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	23	41	29	7	100	896
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	16	38	44	2	100	89
	Arbetare	30	40	24	6	100	513
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	29	44	20	7	100	320
	301 000–800 000	28	39	27	6	100	724
	Mer än 800 000	20	38	35	7	100	468
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	27	37	31	5	100	794
	Arbetslös	30	46	20	4	100	54
	Ålders-/avtalspensionär	22	42	27	9	100	549
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(30)	(59)	(7)	(4)	100	27
	Studerande	30	36	31	3	100	95
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	32	41	21	6	100	589
	Varken eller	31	37	26	6	100	461
	Något-/klart till höger	16	38	39	7	100	565
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	39	44	13	4	100	224
	TCO	20	46	30	4	100	257
	SACO	35	35	23	7	100	256
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	26	41	27	6	100	1 302
	Tidsbegränsad anställning	36	32	27	5	100	112

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 4a. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³ I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Tabell 5a Oro för: Osäkra anställningsvillkor, 2023 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		23	34	34	9	100	1 637
<i>Kön</i>	Kvinna	26	37	31	6	100	854
	Man	19	32	38	11	100	769
<i>Ålder</i>	16–29 år	22	31	39	8	100	172
	30–49 år	21	28	37	14	100	465
	50–64 år	23	36	34	7	100	420
	65–90 år	24	39	30	7	100	580
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	24	33	35	8	100	90
	30–49 år	23	34	32	11	100	240
	50–64 år	27	35	35	3	100	220
	65–90 år	28	41	26	5	100	304
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	19	28	45	8	100	79
	30–49 år	19	23	42	16	100	219
	50–64 år	19	37	33	11	100	199
	65–90 år	19	37	35	9	100	272
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	19	34	36	11	100	212
	Mindre tätort	23	37	32	8	100	289
	Stad/större tätort	23	35	34	8	100	780
	Sthlm/Gbg/Malmö	22	32	36	10	100	322
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	22	40	35	3	100	93
	Mindre tätort	28	41	25	6	100	154
	Stad/större tätort	26	37	31	6	100	421
	Sthlm/Gbg/Malmö	25	32	34	9	100	171
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	18	29	35	18	100	119
	Mindre tätort	18	31	40	11	100	132
	Stad/större tätort	19	33	38	10	100	357
	Sthlm/Gbg/Malmö	19	34	37	10	100	146

Kommentar: Frågan lyder: 'Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden? Osäkra anställningsvillkor'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Tabell 5b Oro för: Osäkra anställningsvillkor, 2023 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		23	34	34	9	100	1 637
<i>Utbildning¹</i>	Låg	28	39	28	5	100	234
	Medellåg	22	36	33	9	100	386
	Medelhög	24	36	33	7	100	372
	Hög	19	31	38	12	100	610
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	18	34	37	11	100	893
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	9	39	38	14	100	90
	Arbetare	29	37	29	5	100	511
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	30	38	26	6	100	322
	301 000–800 000	24	37	31	8	100	718
	Mer än 800 000	14	28	45	13	100	470
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	20	30	39	11	100	794
	Arbetslös	33	26	32	9	100	54
	Ålders-/avtalspensionär	23	40	30	7	100	547
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(33)	(52)	(11)	(4)	100	27
	Studera	25	38	32	5	100	95
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	29	39	26	6	100	582
	Varken eller	27	38	28	7	100	459
	Något-/klart till höger	12	29	46	13	100	568
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	41	37	20	2	100	224
	TCO	18	36	39	7	100	256
	SACO	22	31	36	11	100	255
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	22	36	34	8	100	1 296
	Tidsbegränsad anställning	33	34	24	9	100	110

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 5a. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³ I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Tabell 6a Oro för: Digital övervakning, 2023 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		19	27	42	12	100	1 646
<i>Kön</i>	Kvinna	20	29	38	13	100	864
	Man	19	24	45	12	100	767
<i>Ålder</i>	16–29 år	20	37	34	9	100	171
	30–49 år	20	25	43	12	100	464
	50–64 år	18	23	44	15	100	422
	65–90 år	20	27	41	12	100	589
<i>Ålder Kvinna</i>	16–29 år	20	37	34	9	100	89
	30–49 år	20	25	42	13	100	240
	50–64 år	18	26	39	17	100	224
	65–90 år	22	32	36	10	100	311
<i>Ålder Man</i>	16–29 år	22	36	32	10	100	79
	30–49 år	19	26	44	11	100	218
	50–64 år	19	19	49	13	100	197
	65–90 år	17	22	47	14	100	273
<i>Boendeområde</i>	Ren landsbygd	22	23	44	11	100	213
	Mindre tätort	21	30	36	13	100	289
	Stad/större tätort	18	26	43	13	100	792
	Sthlm/Gbg/Malmö	20	28	40	12	100	318
<i>Boendeområde Kvinna</i>	Ren landsbygd	24	29	35	12	100	94
	Mindre tätort	22	35	31	12	100	155
	Stad/större tätort	18	28	41	13	100	431
	Sthlm/Gbg/Malmö	23	26	39	12	100	169
<i>Boendeområde Man</i>	Ren landsbygd	20	18	52	10	100	119
	Mindre tätort	21	23	41	15	100	131
	Stad/större tätort	18	23	46	13	100	359
	Sthlm/Gbg/Malmö	16	31	43	10	100	144

Kommentar: Frågan lyder: 'Om du ser till läget idag, hur oroande upplever du själv följande inför framtiden? Digital övervakning'. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

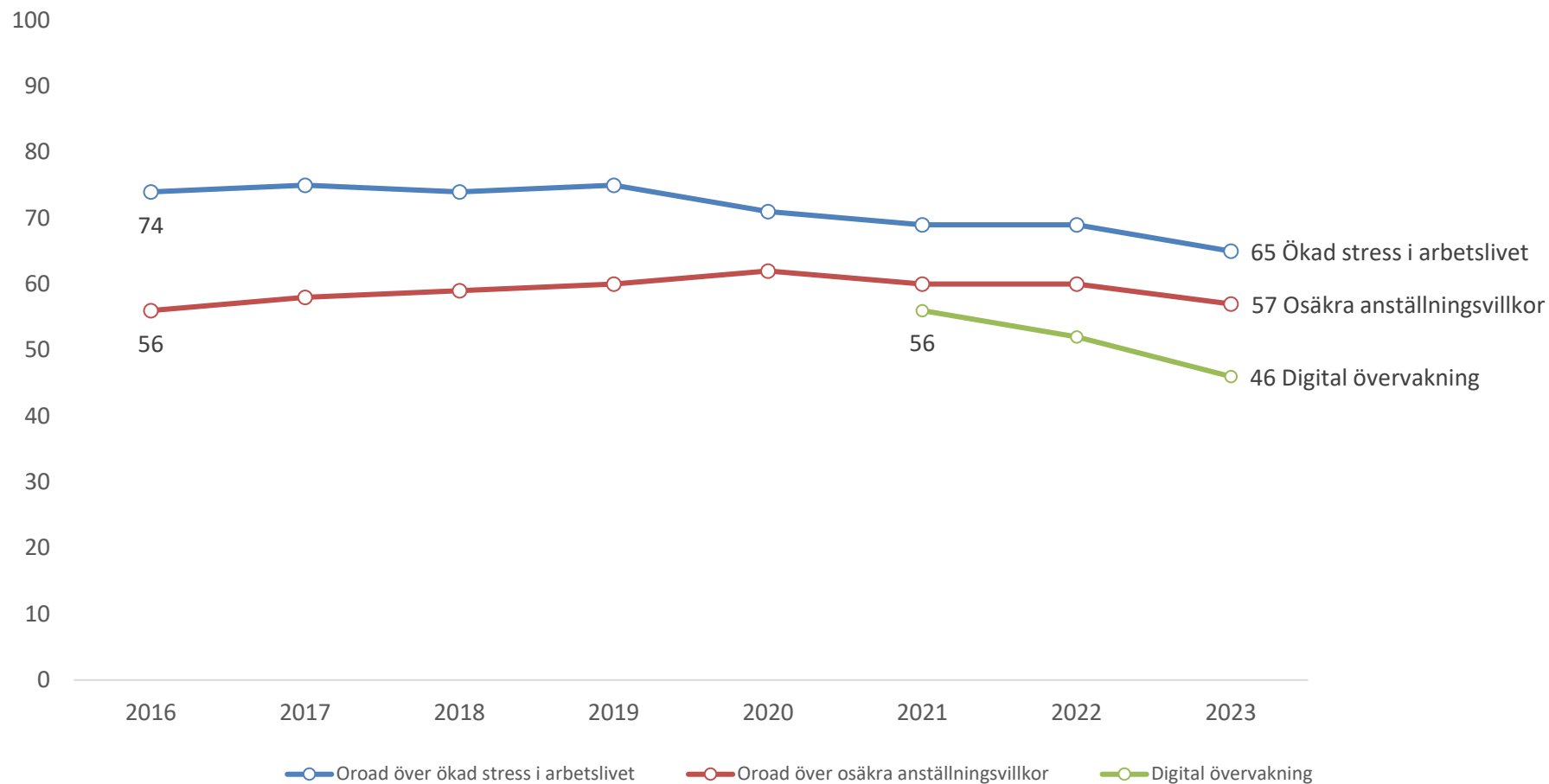
Tabell 6b Oro för: Digital övervakning, 2023 (procent)

		Mycket oroande	Ganska oroande	Inte särskilt oroande	Inte alls oroande	Summa procent	Antal svarande
<i>Samtliga</i>		19	27	42	12	100	1 646
<i>Utbildning¹</i>	Låg	25	28	36	11	100	235
	Medellåg	18	25	44	13	100	388
	Medelhög	20	26	41	13	100	372
	Hög	18	27	43	12	100	616
<i>Yrkesgrupp²</i>	Tjänstemän	16	27	44	13	100	901
	Egenföretagare inkl. lantbrukare	14	28	48	10	100	92
	Arbetare	23	23	41	13	100	508
<i>Hushållsinkomst</i>	Max 300 000	29	25	34	12	100	328
	301 000–800 000	19	28	42	11	100	725
	Mer än 800 000	12	25	47	16	100	469
<i>Arbetsmarknadsstatus³</i>	Förvärvsarbetande	16	26	45	13	100	794
	Arbetslös	31	25	29	15	100	52
	Ålders-/avtalspensionär	19	27	42	12	100	555
	Sjuk-/aktivitetsersättning	(32)	(32)	(18)	(18)	100	28
	Studerande	28	33	31	8	100	95
<i>Ideologisk orientering</i>	Klart-/något till vänster	22	31	39	8	100	587
	Varken eller	22	27	39	12	100	460
	Något-/klart till höger	15	21	47	17	100	570
<i>Fackföreningsmedlemskap</i>	LO	23	25	39	13	100	223
	TCO	15	27	44	14	100	259
	SACO	17	25	46	12	100	255
<i>Anställningsform</i>	Tillsvidare-/fastanställning	19	26	42	13	100	1 302
	Tidsbegränsad anställning	30	31	34	5	100	111

Kommentar: För frågans lydelse samt procentbas se tabell 6a. ¹Låg = grundskola eller motsvarande, Medellåg = gymnasium eller motsvarande, Medelhög = eftergymnasial utbildning ej högskola/universitet eller högskola/universitet kortare än 3 år, Hög = högskola/universitet minst 3 år. ² Yrkesgruppkategori baserad på fråga om yrke samt fråga om yrkesgrupp. Tjänstemän = 'Hög tjänsteman; ledande befattning', 'kvalificerad tjänsteman' och 'övrig tjänsteman', Egenföretagare inkl. lantbrukare = 'småföretagare exkl. lantbrukare' och 'lantbrukare m.fl.', Arbetare = 'arbetsledare; tekniker', 'yrkesutbildad inom handel/service/omsorg', 'yrkesutbildad arbetare' och 'övrig arbetare'. ³ I kategorin 'Förvärvsarbetande' ingår även sjukskrivna och föräldralediga. I kategorin 'Arbetslös' ingår svarsalternativen 'Har arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder/genomgår arbetsmarknadsutbildning' och 'Arbetslös'. Resultat i parentes bygger på svarstal under 50 personer.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2023.

Figur 2 Andel oroad över tid, 2016–2023 (procent)

Kommentar: För frågornas lydelse se tabell 4a, 5a och 6a. Tabellen redovisar andelen ganska/mycket oroad. Procentbasen utgörs av de som besvarat respektive delfråga.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2016–2023.

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.gu.se/som-institutet

